

[Socialministeren]

lov, der blev fremsat af medlemmer af SF's folketingsgruppe den 24. oktober 1989.

Forslaget blev forkastet, og en ny dagpenge-lov, der blev vedtaget med et stort flertal i slutningen af december 1989, indeholdt ikke nogen generel udvidelse af orlovsperioden.

For et år siden fandt regeringen og Folketingets flertal således ikke, at der var økonomisk mulighed for at udvide barselorloven til 36 uger, og der er ikke i den forløbne tid sket en udvikling i den økonomiske situation, der kan begrunde en ændring af denne vurdering for regeringens vedkommende.

Dertil kommer, at en eventuel udvidelse af orlovs- og dermed dagpengeretten efter min opfattelse bør ske i forbindelse med en samlet vurdering af reglerne på området, herunder hele spørgsmålet om ret til fravær med dagpenge under børns sygdom.

Det tværministerielle børneudvalg havde i foråret 1990 møder med arbejdsmarkedets organisationer med henblik på at klarlægge, hvilke problemer børnefamilierne har, og diskutere, hvordan staten og arbejdsmarkedets parter kan være med til at løse dem.

Det fremgik klart af disse forhandlinger, at det mest presserende problem var pasning af syge børn. På regeringens høring om småbørnsfamiliernes arbejdstid m.v. den 7. maj 1990 blev det ligeledes fremført, at behovet for omsorgsdage var meget stort. LO foreslog på den pågældende høring, at der blev nedsat et udvalg, som skulle opstille nogle modeller for, hvordan en indførelse af omsorgsdage eventuelt kunne ske. Udvalget om forældres pasning af syge børn er snart færdig med en rapport med modeller, der eventuelt kan indgå i prioriteringen ved de kommende overenskomstforhandlinger.

Det bør også noteres, at forslaget om forlængelse på 12 uger alene vedrører faderens ret modsat de gældende regler, hvorefter de 10 uger eller den del heraf, der ikke udnyttes af faderen, kan udnyttes af moderen. Det er naturligvis korrekt som anført i bemærkningerne, at der i den enkelte familie også ligger økonomiske hensyn bag beslutningen om, hvem af forældrene der skal holde orlov i de 10 uger, der i dag kan deles, om orloven skal udnyttes fuldt ud.

Barselorlov er jo stadig en ret for forældre og ikke en pligt. Det kan her være afgørende, om en af forældrene har ret til fuld løn, eller, hvis

begge kun har ret til dagpenge, hvem af dem der går mindst ned i indtægt.

Forslagsstillerne håber ifølge bemærkningerne til forslaget, at overenskomsterne på det offentlige område med ret til fuld løn under orloven vil smitte af på det private arbejdsmarked. For at støtte en sådan udvikling skulle man så udvide de eksisterende muligheder for fædreorlov med en periode på yderligere 12 uger, som kun faderen kan benytte.

Jeg tror ikke, at der er holdepunkter for, at en så betydelig udvidelse af perioden vil fremme eventuelle tendenser til at opnå fuld løn under barselorlov i overenskomsterne på det private arbejdsmarked.

Det andet af de stillede forslag vil gøre fædreorloven og orloven for adoptanter uafhængig af, om ægtefællen har tilknytning til arbejdsmarkedet. Fra der blev indført en ret til dagpenge for fædre på orlov, har det været en betingelse, at moderen under faderens orlovsperiode havde lønindtægt eller drev selvstændig erhvervsvirksomhed, altså at hun var tilknyttet arbejdsmarkedet. Det samme har været tilfældet for adoptanter, hvor denne betingelse hænger sammen med, at orlovsretten yderligere er betinget af, at adoptionsmyndighederne stiller krav om, at en af adoptanterne i en periode er hjemme.

Jeg finder ikke, især af økonomiske grunde, at tiden er inde til at ændre kravene på dette punkt. Den økonomiske situation giver ikke mulighed for en forøgelse af de offentlige udgifter på et område, hvor der allerede eksisterer en god orden.

Som det er fremgået af det, jeg har sagt her, kan regeringen på nuværende tidspunkt hverken støtte den foreslåede generelle udvidelse af orloven til 36 uger eller de øvrige ændringer.

Jytte Andersen (S):

I den socialdemokratiske folketingsgruppe ser vi med meget stor sympati på de to forslag, vi her har til behandling, vel vidende at de jo ikke sådan umiddelbart er gratis. Vi har alligevel den opfattelse, at hvis vi skal skabe bedre rammer for småbørn, er vi nødt til at prioritere småbørnsfamiliernes behov højere, selv om det koster penge, også i en tid hvor man måske har mere lyst til at snakke om skattelettelser og den slags.

Jeg vil først komme med et par kommentarer til forslag nr. L 51.